

Vi bruger pædagogikken, fordi det virker

Ældrecentret Sct.Thøgersgård har netop afsluttet et forløb omkring ældrepedagogik. Det er Kursus- og Udviklingsafdelingen på Social- og Sundhedsskolen STV, der står bag efteruddannelsen. Forløbet indeholder fire moduler omkring ældrepedagogik, der til sammen udgør 'Pædagogisk grundforløb'. Den samlede efteruddannelse afsluttes med et to-dags forløb, hvor deltagerne individuel beskriver, hvordan teori og praksis implementeres i det daglige arbejde. På fredag overrækkes diplomerne til de ansatte ved en højtidelighed på Sct. Thøgersgård, som indtil nu er den første arbejdsplads, der har gennemført alle modulerne.

Alle ældrecentre i Thisted Kommune har over et længere forløb deltaget i et efteruddannelses forløb om ældrepedagogik med henblik på at styrke medarbejdernes personlige og faglige kompetencer for at kunne løfte de mange udfordringer som medarbejderne kan opleve i samspillet med mennesker. Thisted Kommune har det seneste årstid udarbejdet et pædagogiske grundlag for Sundheds- og Ældreområdet, og teorierne fra de fire moduler om ældrepedagogik danner grundlaget for den pædagogiske tilgang.

Peter Graulund og Inge Thorup, der begge er undervisere i Kursus- og Udviklingsafdelingen på Social- og sundhedsskolen i Skive, har interviewet social- og sundhedsassistenterne Tina Stenfeld og Lone Thomsen efter uddannelsen. De arbejder begge på Sct.Thøgersgård i Vestervig med hvordan pædagogikken integreres i måden at tænke på i deres praksis.

Da vi træder ind ad døren, møder vi hunden 'Aito' – en pelset herre i sin bedste alder - han tager glad imod, snuser grundigt til os. Heldigvis bliver vi godtaget til at træde nærmere.

Fra plejehjem til hjem

Hvor stor betydning mener I pædagogikken har?

Tina: " Det har en kæmpe stor betydning. Jeg har tænkt på, hvordan det var, da jeg startede inden for ældresektoren for 17 år siden, og så til i dag. Hvis jeg skal give et lidt firkantet billede, så havde de ældre det da godt dengang. Men vi rettede fokus mod plejen, og vi syntes, f.eks., at søndagen var velfungerende, når alle beboerne var velfriserede og damernes hår var fint permanentet og spinlonkjolen sad i de rette folder. Vores fokus har ændret sig. Vi ser hverdagen anderledes. Det her er deres hjem! I dag er vores fokus på de gode hverdagsoplevelser, og vi er bedre til at få øje på stjernestunderne.

Lone: Det har været en lang og udfordrende proces at implementere pædagogikken, - en spændende rejse og en kæmpe læring. I social og sundhedsarbejdet har vi tidligere fortrinsvis fokuseret på det sundhedsfaglige. I dag vægter vi det sociale meget højt. Respekt og anerkendelse har i mange år været udgangspunktet i mit arbejdsliv. Da vi havde det første modul i 'pædagogiske metoder' for 6 år siden, syntes vi, det var et godt kursus, men vi tænkte: " Det kan bare ikke lade sig gøre, vi har ikke tid til det der med pædagogikken".

Nu har vi ikke tid til andet.

Hvis vi ikke benyttede os af pædagogiske metoder, så ville magtanvendelse være meget mere udbredt. Men i dag bruger vi yderst sjældent magtanvendelse. Tina fortæller om en ældre kvinde, der bestemt ikke ville vaskes. Tina finder ud af, at beboeren var bange for at komme ud på badeværelset. Det skal ikke være et problem og en hindring for at komme til at føle sig

frisk og veltilpas, så badeseancen blev flyttet ind i stuen, hvor kvinden var tryk. Den personlige hygiejne kunne sagtens foregå i sofaen – herved undgik begge parter den ubehagelige situation, m.h.t. eventuel magtanvendelse. Det er jo også frustrerende for medarbejderne, såfremt vi kommer ud i at skulle benytte os af magtanvendelse?

Vi har set, hvad pædagogikken giver af resultater. Det har været så fantastisk. Det har også ændret noget i os selv, noget i vores personlighed og i måden at møde beboeren og hinanden. Vi er mere afslappede om det. Vi kan lide vores arbejde, for vi kan jo se, det virker. Vi skal ikke bare have fokus på 'ro, renlighed og regelmæssighed' som vi lærte i 'gamle dage'. Nu gør det måske ikke så meget, hvis beboeren har 'lidt høj hals', bare de kan have en god hverdag med nogle gode stunder. Huset Sct. Thøgersgård er meget rummeligt.

Pædagogikken er en dans

På efteruddannelsen har vi tilegnet os mange forskellige pædagogiske redskaber, så i dag har vi en righoldig værktøjskasse. Vores indsigt omkring pædagogik og psykologi har hjulpet os med at kvalificere samspillet med borgeren. Vi ved, hvor stor betydning det har, at vi følger den ældres initiativ – vi sætter os i deres sted. Pædagogikken er som en dans, hvor vi forestiller os, hvordan det er for den ældre, hvad oplever den ældre mon? På den måde får vi lettere øje på mulighederne for flere ganske almindelige stjernestunder i hverdagen. Vi finder den fælles rytme, og vi 'byder borgeren op til dans', vi hjælper dem med at opleve, at livet stadig er værd at leve.

Lone: Jeg tænker ikke over det, men jeg ved, jeg bruger min stemme, mit kropssprog og mit tempo i mit samspil med borgeren. Smilet fylder i arbejdet. Genkendeligheden ligger måske i min stemme.

Vi skal tænke anderledes og handle derefter

På kurserne har vi bl.a. arbejdet med begreber som mestring, motivation og empowerment, bl.a. fordi vi skal se ældreomsorgen i et nyt og mere selvudviklende perspektiv. Vi skal understøtte det socialpolitiske skift fra velfærd til selvværd. Ud fra empowerment teorien arbejder vi på at understøtte de processer, der modvirker afmagt og hjælper borgeren med at finde egen indre kraft og styrke. Det handler om at rette fokus mod mulighederne, så vi hjælper borgeren med at blive 'chef i eget liv'.

Vi har fokus på det gode hverdagsliv, og i vores praksis forsøger vi at rette fokus mod borgerens muligheder. Det kræver noget af medarbejderne at leve op til tidens krav og udfordringer, tænke anderledes. Medarbejdernes robusthed og faglige opkvalificering skal ligeledes i fokus. Vi skal tænke anderledes og handle derefter. I vores velfærdstænkning er det i dag en trend, at vi har indflydelse på egen behandling. Vi skal kunne tage ansvar for vores liv og fremtid

Den pædagogiske værktøjskasse Medarbejderne på Sct. Thøgersgård har en god og rummelig værktøjskasse med henblik på at kunne løfte opgaverne omkring pædagogikken. Sansestimulering og sansemæssige oplevelser er en central del af det gode hverdagsliv. Køkkenet er derfor et vigtigt omdrejningspunkt i vores hus. Der kommer gang i sansestimuleringen på en naturlig måde, for det giver meget at have duften i huset. Vi har en kollega, der tager nye kartofler med, når det er tid for det. Beboerne får stjerner i øjnene, og der opstår mange gode snakke og megen glæde.

Forleden brændte Tina en plade småkager, det vakte noget til live i beboerne, og der kom gang i snakketøjet den aften. Måltid er en vigtig del i det gode hverdagsliv på Sct. Thøgersgård. Vi synger til bords og fra bordet, bl.a. med baggrund i, at vi har mange beboere, der er troende. De fleste kan genkende sangen, og de allerfleste synger faktisk med.

Nuets pædagogik.

Vi føler os frem til, hvor vi er, og det er ikke sikkert, vi synger om et år, for beboer jo. På sidste kursusmodul arbejdede vi med, at musik kan virke smertestillende og understøtte den ældres livsglæde. Tina: Vi forsøger at signalere, vi har tid, for vi oplever vores ro og nærvær er godt givet ud, - vi mærker det på borgeren. Det giver 'plus på bundlinjen' i den sidste ende. Vi kommer ikke bagefter – tværtimod. Vi bruger måske fem minutter på at motivere borgeren til at komme på banen.

Pædagogikken blomstrer på Sct. Thøgersgård.

Ledelsen skal virkelig også ånde for pædagogikken, og det gør Yvonne. Pædagogikken er i dag så forankret, at det ikke er noget problem, at Yvonne skal lede tre institutioner. Pædagogikken er så indgroet i os, den er en del af det at arbejde her.

Vi retter lyset mod pædagogikken for nye kolleger og praktikanter. Når vi har vejledning med vore praktikanter, inddrager vi pædagogikken i elevsamtalerne. Kulturen i huset er, at det er OK at det er svært, men vi er gode til at snakke med hinanden om det. Vi har en god arbejdsplads, og vi er gode til at give feedback.

Lone: Vi har jo 4 kursusmapper, og i går tænkte jeg på, at vi kunne binde et rødt bånd omkring alle kursusmapper – modul fire var lige den røde sløjfe, der binder modulerne sammen. Paraplyen over hele pædagogikken var de to sidste dage, hvor vi fik mulighed for at arbejde selvstændigt med processen omkring udviklingen af pædagogikken. Tina: Ja vi lægger 100% i det, når vi går på kursus. Begge er enige om, at rejsen ikke er afsluttet.

Inden vi kører hjem er både Tina og Lone gået i dialog med os omkring indhold til kommende kurser omkring ældre pædagogik.

Da vi siger farvel og begiver os hjemover, er vi enige om, at det er en gave, at vi som undervisere får lov til at opleve, hvordan medarbejderne har taget pædagogikken til sig, og ændret kulturen fra et 'minisygehus' til et hjem, samtidig med at arbejdsglæden og den faglige stolthed lyser ud af dem. Vi er begge godt på vej mod pensionisalderen, og vi er enige om, at selv om vi måske svækkes og får brug for hjælp, så ser det bestemt ikke sort ud, når medarbejderne går til opgaven med et pædagogisk blik, hvor der bliver lagt stor vægt på beboerens myndighed og selvbestemmelse. På Sct. Thøgersgård er der mulighed for livslang læring, og man kan blive ved med at lære, også når man kun har meget få ressourcer tilbage. Det er vigtigt, at vi kan fortsætte med at blive set, som det menneske, vi er, og ikke bare som en patient. Her på Sct. Thøgersgård er medarbejderne gode til at give et kærligt puf i den rigtige retning.

Artikel - Interview fredag d. 30/10, 2015 på Sct. Thøgersgård med Tina Stenfeldt og Lone Thomsen samt undervisere Peter Graulund og Inge Thorup fra Kursus- og Udviklingsafdelingen på SOSUskolen STV

